

сприйматись як точка відліку. Іншим прийомом є позиціювання на швидких перевагах з огляду на специфіку квазі-гіперболічного дисконтування в термінології Талера. Останнім прийомом є зменшення розриву між бажанням та дією через планування, яке встановлює цілі для слідування.

Як висновок, слід зазначити, що споживчий вибір є безумовно важливим явищем в економічній теорії. Вплив даного явища формує потребу в адекватному відображенні людської поведінки при провадженні даного процесу. За однією з класифікацій, поведінковий підхід у моделюванні поведінки характеризується найвищим рівнем прикладної придатності, оскільки поєднує в собі як риси економічного моделювання, так і риси моделювання психологічного підходу.

Іншим явищем, що цікавить представників багатьох наук є вплив на поведінку споживача. Єдиної методології нині не існує, однак широке поширення поведінкової економіки та постійна потреба в розвитку подібного інструментарію призвели до появи широкого вибору інструментів формування потрібної поведінки. Комплексне застосування та послідовний підхід до проектування заходів з коригування поведінки здатні забезпечити високий рівень ефективності заходів, що вживаються.

Список літератури

1. Вахітов В. Поведінкова економіка: чому ми любимо помилятися [Електронний ресурс] / В. Вахітов, Є. Григоренко // VoxUkraine. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://voxukraine.org/uk/povedinkova-ekonomika-chomu-mi-lyubimo-pomilyatisya/>.
2. Котлер Ф. Основы маркетинга / Филип Котлер. – Москва: Издательский дом "Вильямс", 2007. – 656 с. – (Prentice Hall).
3. EAST: Four simple ways to apply behavioural insights [Електронний ресурс] // The BIT. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: https://www.bi.team/wp-content/uploads/2015/07/BIT-Publication-EAST_FA_WEB.pdf.
4. Johnson E. J. Beyond nudges: Tools of a choice architecture / E. J. Johnson, R. P. Larrick, S. B. Shu. // Journal of Marketing Research. – 2012. – №23. – С. 487–504.
5. Samson A. Behavioral Economics Guide 2015 (with an introduction by Dan Ariely) [Електронний ресурс] / Alain Samson // Behavioral Science Solutions Ltd. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.behavioraleconomics.com/the-be-guide/the-behavioral-economics-guide-2015/>.
6. Thaler R. H. Nudge: Improving Decisions About Health, Wealth, and Happiness / R. H. Thaler, C. R. Sunstein. – London: Penguin Books, 2009. – 312 с.

Победря Олександр

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

студент МП-2, «Економіка»

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СТАРТАПІВ В УКРАЇНІ

Стартапи можуть стати двигуном розвитку інновацій в країні. Як правило, під «стартапом» прийнято розуміти «новітні проекти, які розвиваються в умовах невизначеності, мають стрімке зростання, займаються розробленням нових товарів та послуг і знаходяться на стадії пошуку оптимальних бізнес ідей за умов фінансування». Цей вид компаній, як правило, часто асоціюється з формуванням нових ідей, планом їх просування на ринку, певною стратегією розвитку компанії та недостатніми ресурсами [5].

Оскільки сучасний ринок є досить нестабільним та мінливим, де підприємці шукають нові ідеї, можливості та підходи аби використати їх у веденні бізнесу. Стартап може дійсно слугувати новою формою ведення бізнесу в Україні. Саме за допомогою розвитку стартап-проектів в Україні можна вирішити проблеми малого та середнього бізнесу, які в подальшому можуть

виросли до великих компаній наукоємною продукцією і розвиненим підприємницьким сектором.

Зазвичай, стартапи є проектами з досить високими ризиками. Якогось одного підходу до структурування етапів розвитку компаній у світовій практиці немає, в більшості все залежить від специфіки проекту.

На перших двох стадіях стартапам найскладніше залучити ресурси та кошти. Саме тому їх має підтримувати держава через певні види фінансування, принаймні так працює в розвинених країнах. Треба зазначити, що в Україні почали впроваджувати подібні ініціативи. Першою з них можна назвати створення Фонду підтримки винаходів Міністерства економічного розвитку, створений постановою Кабінету Міністрів у червні 2018 року. Друга створення Українського фонду стартапів (УФС), який почав свою діяльність в 2019 році [3]. Створення інститутів для допомоги розвитку стартапам є правильним кроком. Ще одним кроком має стати грантова допомога від держави.

У Німеччині існує загалом близько чотирьох державних програм, які покликані фінансувати діяльність стартапів. Також, для розвитку та збільшення кількості стартапів, уряд Німеччини надав молодому бізнесу пільги на кредитування. Такі дії впроваджені для того, щоб стартапи не залучали інвесторів. Пільгове кредитування стартапів є кращою альтернативою залучення інвесторів. Тому що, якщо сам проект стане прибутковим і буде виплачений кредит, він залишиться у власності засновника. Залучення венчурних інвестицій може означати продаж більшої частки інвесторам [3]. А Німеччині такий варіант не підходить, їм важливо, щоб проект залишався німецьким.

Естонія теж пропонує досить цікавий податковий режим. Як відомо, то країна є досить відкритою для різних фінансово-технічних проектів. Ця технологічна країна застосовує такий цікавий принцип, як «нерозподілений прибуток компанії не обкладається податком». Цей прибуток можливо потім використовувати або реінвестувати. Після самого розподілення прибуток оподатковується за ставкою 25% [3].

За даними сервісу Startup Ranking, за кількістю стартапів Україна посідає 40-те місце (317 стартапів), випереджаючи країну стартапів Естонію, а також Литву, Латвію, Словенію, Словаччину. Перше місце в рейтингу посідають США (66 214 стартап), друге – Індія (8795), третє – Велика Британія (5459). Першу десятку замикає Бразилія (1142 стартапи) [1].

У таблиці 1 подано місце України та сусідніх країн в рейтингу Startup Ranking в 2020 році.

Таблиця 1. Україна та її сусіди 2021

Країна	Місце у рейтингу	Кількість стартапів
Україна	40	317
Польща	27	458
Росія	19	640
Словаччина	75	69
Румунія	48	240
Угорщина	41	303
Білорусь	73	70

Складено автором на основі джерела [1]

Ми можемо спостерігати, що Україна входить в трійку по кількості стартапів в Східній Європі. Попереду нас лиш Росія та Польща. Проте, ми обходимо за кількістю стартапів навіть Естонію, яка вважається інноваційною країною та країною стартапів в Європі. Проте, для

України з її потенціалом – 317 одиниць це слабкий результат. Для національного інноваційного розвитку стартапів потрібно значно більше.

Досить важливим є те наскільки привабливими й успішними є стартап-проекти. Рейтинг Startup Ranking також показує найбільш привабливі стартапи у всьому світі. Серед українських стартапів найкращу позицію займає SendPulse – 217 місце. SendPulse - цифрова email-маркетингова платформа, створена у 2015 році. Компанія надає можливість робити автоматичні розсилки через email, SMS, web push, Facebook, Viber та інші канали комунікації [1].

Наступною йде компанія Serpstat, яка займає 255 сходинку у світі. Компанія теж орієнтована на рекламу та маркетинг. Serpstat – це платформа пошукової оптимізації, яка надає дослідження ключових слів, відстеження рангів, аналіз зворотних посилань, аудит сайту та деталізований аналіз ключових слів конкурентів для цифрових маркетологів. Serpstat має такі інструменти як кластеризація ключових слів та текстова аналітика на основі штучного інтелекту [1].

За останні пару років весь світ почав говорити про унікальні українські стартапи. Найбільш відомим є стартап – Grammarly. Він представляє з себе онлайн-сервіс на основі штучного інтелекту для допомоги в написанні текстів англійською мовою. Grammarly використовує штучний інтелект для аналізу тексту англійською мовою і пропонує зміни з метою усунення помилок і поліпшення якості. Поради сервісу згруповані в чотири категорії: правильність (граматичні, орфографічні, пунктуаційні помилки), чіткість (лаконічність і зрозумілість), захопливість (словниковий запас і різноманітність), тон (формальність, ввічливість, упевненість) [4].

Для того щоб створити ефективну екосистему підтримки стартапів, потрібні довгострокові реформи. Навіть, якщо Україна зможе залучати великі інвестиції, то досить складно буде повторити успіх Кремнієвої долини та Нью-Йорку, адже їхня інфраструктура формувалася та розвивалася більше ніж 30 років. Якщо поглянути на таку країну як Сінгапур, то можемо спостерігати, що економічні реформи із лібералізації законодавства в сфері підприємництва, банківської справи та фінансів в середині 90-х років, дали свої плоди тільки в 2000-х роках [2].

Висновок. Україна діє у правильному напрямку. Відкриття фондів, які надаватимуть життя стартапам, – правильний крок до розвитку цілих екосистем стартапів. Але цього мало, потрібно проводити більш значущі реформи. Українські успішні стартапи переїхали з України та знайшли кращі країни для існування та розвитку: в Німеччині, в США, у Великобританії.

Україна сильно відстає від західних країн. Щоб займати лідерство хоча б у Східній Європі треба запровадити такі кроки:

1. Допрацювати законодавство;
2. Розробити цілеспрямовану державну підтримку для стартапів;
3. Забезпечити стартапи дешевими кредитами та низькими податками.

Саме ці заходи вже давно виконали такі країни, як Німеччина, Велика Британія, США та інші.

Список літератури

1. Startup Ranking [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.startupranking.com/>
2. Баб'ячок Р.І. Основні тенденції розвитку стартапів в Україні — проблеми, перешкоди і можливості [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Osnovni-tendentsiyi-rozvytku-startapiv-v-Ukrayini-1-1.pdf>.
3. Вишневецький І. Гроші з розуму: як оподатковуються в Україні гранти для стартапів [Електронний ресурс] / Ілля Вишневецький // Mind.ua. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://mind.ua/openmind/20212912-groshi-z-rozumu-yak-opodatkovuyutsya-v-ukrayini-granti-dlya-startapiv>.
4. Пів мільярда за рік: десять чільних українських стартапів, які зірвали куш [Електронний ресурс] // Економічна правда. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/04/24/659769/>.
5. Хромова Д. Д. Сучасні світові тенденції розвитку стартапів на світовій арені / Д. Д.

Радіонов Олександр

Національний університет «Києво-Могилянська академія»
студент МП-2, «Економіка»

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ COVID-19 НА ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УКРАЇНІ

Актуальність. Наразі, штучний інтелект розглядають як проект з високим потенціалом. Наявні успіхи технології, спонукають транснаціональні компанії інвестувати великі кошти у її розвиток. Щоб покращувати конкурентоспроможність, українські підприємства теж починають користуватись новими розробками. Проте швидкість впровадження залишалась на доволі низькому рівні. Із появою всесвітньої пандемії Covid-19, було введено суттєвих карантинних обмежень, що активізувало бізнес до внутрішніх перетворень. Аналіз ситуації має допомогти у формуванні державної політики з розвитку штучного інтелекту.

Метою дослідження є розгляд впливу Covid-19 на впровадження штучного інтелекту в Україні, та за її межами.

Завдання. Дослідити ситуацію впровадження штучного інтелекту в Україні. Проаналізувати тенденції під час впровадження карантинних обмежень. Порівняти ситуацію з міжнародним досвідом.

Об'єктом дослідження є рівень впровадження штучного інтелекту, вплив карантину на економічну діяльність, та тенденції до адаптації бізнес процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поширення цифровізації дало можливість отримувати багато інформації, по різноманітних процесах. Однак через обмеженість людських можливостей, були створені системи, що змогли обробляти великі масиви даних. На основі вкладених у них алгоритмів, вони ставали здатними генерувати рішення, що раніше були недоступними через обмеженість у пам'яті, часі, тощо. Ця технологія отримала назву «штучний інтелект»[1, с. 42]. Він не має чітких меж, оскільки його потенціал ще вивчається, однак можна виокремити головні напрями розвитку: робототехніка, комп'ютерний зір, обробка природної мови, та машинне навчання. Робототехніка, окрім алгоритмів передбачає ще й конструкторську діяльність, для створення механізмів. Обробка природної мови створена для аналізу отриманої інформації у вигляді голосу, або тексту. А комп'ютерний зір, використовується для аналізу фото- та відео- матеріалів. Усі напрями піддаються машинному навчанню, що тільки покращує точність кожної із систем у часі.

На початку 2020 року, світ охопила пандемія коронавірусу. За різними оцінками експертів, очікувались обмеження впродовж 3-8 місяців. Однак із перебігом подій ситуація погіршувалась і стало очевидно, що треба змінювати існуючі бізнес процеси. Згідно березневих оцінок МВФ за 2020 р., очікувалось падіння ВВП до 8%. Однак реальні цифри склали 4,2% що були ближчими до оцінки Уряду в 4,8%[2]. Ріст безробіття, падіння продажів, та зменшення доходів, спонукало підприємців до оптимізації витрат. За даними ЕУ, 25% компаній за перший квартал переглянули бюджет на 2020 рік, із них 89% у бік зниження[3, с.13].

Однак не в усіх сферах прослідковувалась стагнація. Карантинні обмеження спричинили підвищення попиту на програмну розробку. Українська ІТ компанія SoftServe, була змушена розширити штат на 1000 чоловік. Вони співпрацюють з різними секторами, такими як охорона здоров'я, рітейл, фінанси та енергетика. Компанія має низку проектів пов'язаних із штучним інтелектом, зокрема чат-бот для розвантаження лікарів першої ланки, що дозволяє знижувати